רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן תאיני

חיוראתא: ופטוטרות: אמר רבה בר בר

חנה אמר רבי יוחנן בפטוטרותיהן שנו:

לבונה: אמר רבי יצחק אמר ר"ש בן לקיש

לבונה זכה תנא ביומכולן מוכרין להן חבילה

וכמה חבילה פירש ר' יהודה כן בתירא

אין חבילה פחותה משלשה מנין וליחוש

דלמא אזיל ומזבין לאחריני ומקטרי יאמר

אביי יאלפני מפקדינן אלפני דלפני לא

מפקדינן: ותרנגול לבן: א"ר יונה א"ר זירא

אמר רב זביד ואיכא דמתני אמר ר' יונה

בפני עצמו לא ולת"ק אפילו בין התרנגולין

נמי לא אמר רב נחמן בר יצחק הכא במאי

עסקינן כגון דאמר זה וזה תניא נמי הכי

יאמר ר' יהודה אימתי בזמן שאמר תרנגול

זה לבן אבל אם אמר זה ווֹה מותר ואפילו

אמר תרנגול זה עובד כוכבים שעשה

משתה לבנו או שהיה לו חולה בתוך

שעשה משתה לבנו אינו אסור אלא אותו

היום ואותו האיש בלבד אותו היום ואותו

האיש מיהא אסור אמר רב יצחק בר רב

משרשיא במווזיג תגן ושאר כל הדברים

םתמן מותר ופירושן אסור מאי סתמן ומאי פירושן אילימא סתמא דקאמר חימי

חוורתא פירושן דקאמר לעבודת כוכבים

ביתו מותר יו (והתניא)

שעובד כוכבים י

לא

בהו לא בתר חנטה ולא בתר לקיטה ולבסוף הלכו בו אחר חנטה

ונוהג דין שביעית שלו בשנה שניה של שמטה אכן קשיא דהכא קא

מפרש תלמודא בנות שוח תאני חיורתא וכן בפרק כילד מברכין

(ברכות דף מ:) ובפ' ארבעה נדרים שהבאתי משמע דאינם לא תאנים

שחורות ולא תאנים לבנות וי"ל דג' מיני תאנים הם שחורות ולבנות

הם סתם תאנים ובנות שוח ומאותם בנות שוח יש מהם רעות ויש

ש א (מיי' פ"ז מהל' שמטה ויובל הל' יג):

קנא סעיף א:

מא ב טוש״ע

מיני ארזים שטה תורניתא וקשיא דבסמוך פריך

לפירושו הרי תבואה דאין לה עיקר בימות

הגשמים ויש לה שביעית ועוד קשיא

אי תורניתא אילן הוא תורניתא הוא

דלא מזבנינן הא שאר אילנות מזבנינן

והא תכן (לקתן יט:) אין מוכרין להם

במחובר לקרקע דהכי דייק לקמן גבי

דקל טב לכך פר"ת דתרי גוונא תורניתא

נינהו וההיא דהכא הוא מין אדמה כעין

כבריתא פי׳ גפרית שאין לה עיקר שורש

בקרקע לא בימות החמה ולא בימות

הגשמים אבל תבואה יש לה עיקר בימות

החמה ומשום הכי פריך עלה מההיא

דשביעית וכה"ג פריך בשבת פרק

ר"ע (דף 3.) גבי כבריתא וגם רש"י

פירש שם כן שתורניתא דהכא כעין כבריתא: בבור שוח. לכאורה

משמע דפירי גרוע הוא מדהוסיפו

עליהם אבל מעיקרא לא הוו נהגו בהו

שביעית וכן משמע בריש מס' דמאי

ופ״ה) דלה נחשדו עליהם עמי החרץ

דתנן הקלין שבדמאי השיתין והרימין

ועוזרדין ובנות שוח וקשיה דבפ"ק

לשבועות (דף יב: ושם ד"ה כבנות) אמר

גבי מותרות קיץ למזבח כבנות י שבע

לאדם שאוכלין אותם בקנוח סעודה

אלמא חשובות נינהו ובנות שבע הם

בנות שוח כדאיתא בבראשית רבה

(פט"ו) תאנים שאכל אדם הראשון

איכא דקרו להו בנות שוח לפי שגרמו

שוח לחדם וחיכה דקרו להו בנות 0 שבע

שגרמו שבע אבילות לאדם ובפרק ד׳

נדרים (נדרים דף כו.) נמי גבי הנודר

מן הכלכלה והיו בה בנות שבע

ואמר אילו הייתי יודע שבנות שבע

בתוכה הייתי אומר תאנים שחורות

ולבנות אסורות ובנות שבע מותרות

מכל הני משמע דבנות שבע חשובים

י"ל דודאי בנות שוח פרי חשוב הוא

ומה שלא נחשדו עמי הארץ עליהם

היינו מפני שיש מהם הרבה והוא

מין פרי הגדל ביערים כמו עוזרדין

דחשיב בהדייהו גבי קלים שבדמאי

לפי שמלוי להם מן ההפקר לא נחשדו

שלא לעשר הגדל סביב גנותיהם

וסביב פרדסותיהן ולא מפני שהוא

גרוע ולגבי שביעית מעיקרא סבור

כיון שאין נגמרים בשנה שנחנטים בה

כדחמרינן (ר״ה דף טו:) בנות שוח

שביעית שלהן שניה לפי שעושות

לשלש שנים הוי סברי דלא שייך למיזל

ל) ול"ל והחנילו. ב) ושבח י [נייני ויאמניה], ב) [שבמ נדה סב.], ג) [ברכות מ:], [תוספת׳ ספ״א],

ה) [מוספת של יה, ה) [לקמן כא.], ו) [מוספתא ט) [כונת כה.], ז) [ל"לוהחנן], ספ"א ע"ש], ז) [ל"לוהחנן], ה) [לעיל ח.], ט) [ויקרא יט], י) [סנהדרין נו.], כ) [בספרים שלפנינו שם איתא כבנות שוח וכן ליינו שם בתום' אבל גי' הערוך שם בשבועות כבנות שבע],

(ט פית' שוח),

תורה אור השלם 1. לא תְקַלֵל חַרֵשׁ וְלְפְּנֵי עָוּר לא תְתַּן מִכְשׁל וְיָרָאתָ מֵּאֱלֹהֶיךְּ אֲנִי יְדֹנָה: דברים ז כו

הגהות הב"ח

(ħ) רש"י ד"ה אלפנימפקדינן וכו' מכשול הואדבן נח: (ב) ד"ה אלפני וכו׳ דמקטרי (מ: (ג) תום׳ ד״ה תורניתמ. נ״ב עיין במ״ש התוס׳ במסכת נדה דף סב ע"א בד"ה כל שאין לו עיקר:

לעזי רש"י

. גלנ"ט. בלוטים. קמפרוייש״א [קומפרי״א]. משתה.

מוסף רש"י

כל שיש לו עיקר. שורש שנשרש בארן, ולפי דעתי מורניסה דגרסינן במס׳ ע"ז דבר שחין לו שורש יח כת יותו פיונ"ח אלפני מפר הוא ולא כמו שמפרשין אדפני דדפני דא מפקדינן. כלומר לכולי האי לא חיישינן (לקמן

סורניסא. מין ארז והיא שטה כדאמר בר"ה (דף כג.): הוסיפו הדרבירה (ב'. פ"ה מין ארז כדאמרי בר"ה (כג. ושם) בעשרה

עליהן. לענין שביעית: כל שחין לו עיקר. להתקיים בחרץ בימות מההיא וכל שאין לו עיקר ופ״ה שאין לו עיקר מתקיים בארץ בימות הגשמים כגון קישוחין ודילועין וכיולה בהן: חין לו שביעים. ומותר הגשמים ואי תורניתא ארז הוא הא יש לו עיקר מתקיים ועוד קשיא לעשות מהן סחורה וחינו מלווה להפקירן: פירי דחרוח. גלנ"ט: בפטוטרותיהן שנו. פטוטרות דמתני׳ לאו מין הוא באפי נפשיה אלא ה״ק מאי איצמרובלין תורניתא ורמינהו הוסיפו אין מוכרין להן כל אלו איצטרובלין עליהן אלכסין ואיצטרובלין מוכססין ובנות ובנות שוח בעוקליהן לפי שתולין אותן שוח ואי סלקא דעתך איצטרובלין תורניתא בפני עבודת כוכבים ודרכן לעובדן תורניתא מי איתא בשביעית 6 (והתנן) אזה בכך: לבונה זכה. מין לבונה היא: הכלל כל שיש לו עיקר יש לו שביעית וכל שלשה מנין. משקל שלשת מנין דהח שאין לו עיקר אין לו שביעית אלא אמר רב ודאי לסחורה קא מכוין: אלפני ספרא פירי דארזא וכן כי אתא רבין א"ר מפקדינן. על לפני עור אנו מלווין אלעזר פירי דארזא: בנות שוח: יאמר שלא ליתן מכשול בדבר האסור לו וכל

הני דאסרינן לזבוני להו משום לפני עור לא תתן מכשולש (א) דבן נח מוזהר על עבודת כוכבים י: אלפני דלפני. כגון הכא דהאי ודאי לאו לעבודת כוכבים קבעי ומשום דלא ליזדבן

איהו לאחריני (ב) ומקטרי לא מפקדינן למיסר: מותר למכור לו. לעובד כוכבים תרנגול לבן כיון דלא אידכר לבן לאו לעבודת כוכבים קבעי:

אילימא דאמר פרנגול לכן למי. וא"ל ישראל לא מזבנינא לך אלא בהדי אחרינא: אפילו בין החרנגולין נמי לא. דהא גלי דעתיה דלעבודת

אמר ר' זירא תרנגול למי מותר למכור לו תרנגול לבן תרנגול לבן למי אסור למכור לו תרנגול לבן תנן רבי יהודה אומר מוכר הוא לו תרנגול לבן בין התרנגולין היכי דמי כוכבים קבעי ליה וניחא ליה דליזבון שאר התרנגולין בשביל הלבן: הב"ע דאמר זה וזה. מתני׳ דלר׳ יהודה בפני עלמו לא ולת"ק לגמרי אסור

אילימא דקאמר תרנגול לבן למי תרנגול כגון דמעיקרא אדכר לבן ושחור ואדום הלכך לבן לרבי יהודה בפני לבן למי אפילו בין התרנגולין נמי לא אלא לאו דקא אמר תרנגול למי תרנגול למי עלמו אסור כיון דמעיקרא אדכר ואפילו הכי לרבי יהודה בין התרנגולין אין

והשתח שקיל לבן ואזיל ליה מעיקרה נמי איכוין ללבן והאי דאדכר שחור איערומי אערים דידע הוא דאי שאיל לבן לחודיה לא זבין ליה ישראל ובין

התרנגולין מותר דמיגו דשחור לאו לעבודת כוכבים לבן נמי לאו לעבודת כוכבים ורבנן אפילו בין תרנגולין

נמי אסור הואיל דקתבע לבן ומיהו מרנגול סתמא בין לר' יהודה בין לרבנן מותר למכור לו תרנגול לבן כרבי זירא: **תניא נמי הכי.** כדתרנא

רב נחמן דבאומר זה וזה פליגי: אימתי. תרנגול לבן אסור למכור: בומן שחמר פרנגול וה לבן. מכור לי והאי זה לאו דוקא: אבל אמר זה וזה. אינו מותר למכור לו אלא

שניהם יחד. אלמא רבי יהודה בדאמר זה וזה קאי ומשום הכי בפני עלמו לא הואיל ואמר לבן ומדרבי יהודה

נשמע לרבנן: ואפילו אמר תרנגול וה לבן. אם היה עובד כוכבים שעושה משתה לבנו או שיש לו חולה בתוך ביתו: מותר. דלסעודתו קבעי ליה משום נוי ולחולה נמי קבעי ליה משום רפואה: אינו אסור. לשאת ולתת עמו

אלא אותו היום משום דמקריב הוא היום לעבודת כוכבים ואזיל השתא ומודה: בטווזיג. האי משתה דקתני מותר למכור לו תרנגול לבן לאו במשתה חופת בנו דהא ודאי לתקרובת עבודת

כוכבים קבעי ליה אלא במשתה של מריעות שעושין הנערים זה עם זה

מהם טובות וברעות מיירי הכא ובמסכת דמאי ולכך קורא אותם בנות שוח שתולה הקלקלה במקולקל אע"פ שמהם לא אכל אדם כי וקורין קמפרוייש״א דלא חשיב כולי האי שיקריבו לעבודת כוכבים: אם מן הטובות והם אותם בנות שבע דמיירי בהו בשבועות ובנדרים כי מסתמא אדם הראשון מן הטובות אכל ור״ת היה מפרש דגרס הכא גבי שביעית מוכססין בנות שוח ולא גרס ובנות שוח והוא מין בנות שוח ולא בנות שוח ממש ואותו פרי הוא גרוע ומביא ראיה מפ"ק דבכורות (דף ת. ושם) דאמרינן התם הארי והדוב והנמר והברדלם עיבורן ג' שנים וכנגדן באילן בנות שוח נחש ז' שנים ולאותו רשע לא מצינו חבר וי"א מוכססין בנות שוח ופירש"י שם שהוא מין בנות שוח ולא בנות שוח ממש: בירי דארוא. פ"ה גלונין והוא מאכל חזירים ורשב"ם בשם רש"י פירש פירות אילן שקורין פין ויש בו

דקאמר בב"ב (דף פ: ושם ד"ה מה) ארו אינו עושה פירות ודאי אותו ששמו ארו אינו עושה פירות וזה שמו שטה: בגון דאמר זה וזה. פרש"י שאמר תרנגול לבן ושחור למי ור"י אומר דמיירי כגון שיש ביד הישראל הרבה תרנגולים לבנים ושחורים וקאמר זה וזה והכי משמע בסמוך דקא אמר אימתי בזמן שאמר תרנגול זה לבן משמע דקמיה קאי ורש"י פירש דזה לאו דוקא:

גרעינין ואינו ראוי לאכילה וניחא כי גם במס' ר"ה (דף כג. ושם) פירש"י תורניתא פין ושם מדבר בגוף הארו וכאן בפירות והאי

רבינו חננאל כוכבים. לבונה פירוש לבונה זכה אסור למכור לעובדי כוכבים שמקטירין אותה לעבודת כוכבים: תנא מכולן מוכרין להן חבילה פי׳ לסחורה וכמה היא חבילה פירש ר' . בתירא אין חבילה פחותה משלשת מנין. ומקשיי דילמא אזיל האי תגרא דזבן שלשת מנין ומזבין לאחריני ומקטרי ופרקי׳ לאחריני ומקטרי ופרקיי כי מפקדינן משום ולפני עור לא תתן מכשול דלא למיזבן להנהו דמקטרי אבל לפני דלפני לא מפקדינן: ותרנגול לבן, אוקימנא בזמן שאומר . העורד כוכרים מי מוכר אמר לבנים או שחורים בכלל ואפי׳ לו אמר . לו. תניא נמי הכי אמו ר' יהודה בזמן שאמר לו תרנגול לבן אבל אמר זה וזה מותר ואפי׳ אמר תרנגול לבן זה. ואם יש לו חולה בתוך ביתו מותר. ועובד כוכבים שעשה משתה לבנו מותר. ומי שרי והתניא עובד כוכבים שעשה משתה לבנו אותו היום ואותו האיש אסור ופריק ר' . נחמן בריה דרב משרשיא בטווזיג. ומקשי׳ ממתני׳ דתנן ושאר כל הדברים סתמן מותר ופירושן אסור

א) פי' רבינו הוא כפירוש ר" בתוס' ד"ה כגון ומיהו זה לר"י אבל לת"ה אסור ול"ע: